

Cartea

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVII nr. 786

vineri 22 ianuarie 1965

8 pagini 25 bani

Țara se pregătește de alegeri

Dacă străbați în aceste zile marile orașe ale patriei sau centrele ei industriale, satele de la cîmp sau cele din inima Carpaților, peste tot unde trăiesc și muncesc oameni înfăptuți semnele apropierii unui eveniment de însemnătate majoră în viața politică a poporului nostru — alegerile de deputați în sfaturile populare și în Marea Adunare Națională.

Într-o atmosferă sărbătorească, plină de însuflețire, oamenii muncii propun, în cadrul unor mari adunări populare, candidați ai F.D.P. pentru alegerile din martie. Pretutindeni aceste adunări sînt o expresie vie a înaltului democratism al orînduirii noastre, pretutindeni ele se caracterizează printr-o înaltă conștiință civică. Propunînd drept candidați pentru organul suprem și organele locale ale puterii de stat pe cei mai buni fii ai poporului, exemplu în activitatea profesională și cetățenească, ce întrunesc stima și prețuirea tovarășilor lor de muncă, a maselor largi, oamenii muncii fac totodată un bilanț al realizărilor obținute în orașe și sate, în circumscripțiile electorale. Ei trec în revistă tot ceea ce s-a înfăptuit în anii puterii populare în dezvoltarea economiei și culturii patriei, în ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc și arată prin fapte că la baza tuturor succeselor noastre stă politica înțeleaptă a partidului, munca însuflețită a poporului pentru traducerea în viață a acestei politici. În acest fel, adunările populare sînt un prilej de manifestare a dragostei întregului popor față de partid, un prilej de afirmare a avîntului creator al oamenilor muncii, a hotărîrii lor de a obține noi succese în înflorirea patriei.

Campania electorală desfășurată în prezent oglindește puternic unitatea, coeziunea poporului nostru în jurul partidului. Reflecțind cele mai înalte aspirații omenești, fiind străbătută de un cald umanism, de un patriotism adînc, politica partidului mobilizează și însuflețește poporul la o uriașă operă de construcție. Pentru avîntul industriei patriei este semnificativ faptul că producția globală industrială obținută în anul 1964 este cu 14 la sută mai mare decît cea obținută în anul anterior. Planul de stat pe anul 1965 prevede continuarea ritmurilor susținute de dezvoltare a industriei, ultimul an al șesenalului urmînd să asigure o producție industrială de 2,25 ori mai mare decît în 1959. Pe baza orientării date de plenara C.C. al P.M.R. din 30 noiembrie — 1 decembrie 1964 și de lucrările recente sesiuni a Marii Adunări Naționale, oamenii muncii își îndreaptă atenția spre ridicarea calității produselor în toate ramurile economiei, depun eforturi pentru darea în funcțiune la termen a noilor obiective, își iau angajamente în întrecerea socialistă pentru îndeplinirea și depășirea planului pe 1965, ultimul an al șesenalului.

Realizări deosebite s-au obținut și în domeniul agriculturii care, în plin proces de transformare socialistă, a înscris o însemnată creștere a producției, asigurîndu-se din resurse interne atît hrana populației, în condițiile creșterii ei numerice și ale ridicării consumului, cît și disponibilități pentru export de produse agricole.

Dezvoltarea economiei naționale a permis să se ia numeroase măsuri menite să ducă la creșterea nivelului de viață al poporului. Sporirea salariilor, îmbunătățirea pensiilor, intensificarea construcției de locuințe, extinderea rețelei instituțiilor de cultură, de ocrotire a sănătății etc. au asigurat într-o măsură mereu mai mare satisfacerea cerințelor materiale și spirituale ale oamenilor muncii.

Școala a cunoscut, în anii puterii populare, o impresionantă dezvoltare. S-a încheiat de curînd procesul generalizării învățămîntului de 8 ani, ceea ce reprezintă un moment important în dezvoltarea școlii românești. An de an au crescut în bugetul statului alocațiile acordate învățămîntului, întărindu-se astfel considerabil baza material-didactică de care dispun școlile de toate gradele. Numai în primii ani ai șesenalului s-au construit 20.000 săli de clasă, depășindu-se sarcinile prevăzute în planul de stat. Pentru anul în curs s-au alocat în bugetul statului, pentru dezvoltarea învățămîntului, științei și culturii, ocrotirii sănătății și altor acțiuni social-culturale, 22 miliarde lei, adică de 1,8 ori mai mult decît în anul 1959.

Realizări însemnate s-au obținut și pe planul politicii externe a statului nostru. Datorită contribuției sale active în viața internațională, datorită acțiunilor pe care le-a inițiat în sprijinul păcii și înțelegerii între popoare, Republica Populară Romînă se bucură în întreaga lume de un binemeritat prestigiu.

Alegerile pentru Marea Adunare Națională și sfaturile populare — în care Partidul Muncitoresc Romîn, sindicatele, organizațiile cooperatiste sătești, Uniunea Tineretului Muncitor, mișcarea femeilor și alte organizații obștești, culturale și științifice se prezintă unite în Frontul Democrației Populare — vor constitui o nouă și viguroasă manifestare a profundului democratism al orînduirii noastre.

Mindră de realizările istorice obținute sub conducerea partidului, însuflețită de perspectivele minunate pe care ni le deschide viitorul, țara întreagă se pregătește cu însuflețire pentru alegerile de la 7 martie.

Elevi în vizită la Muzeul de artă românească contemporană de la Școala de artă de 8 ani nr. 2.

UN MUZEU ȘCOLAR DE ARTĂ PLASTICĂ

În ultima vreme, Școala de artă de 8 ani nr. 2 din București primește numeroși oaspeți. Vizitatorii — elevi din școlile Capitalei, pedagogi, părinți — poposesc zilnic într-una din sălile ei, unde s-a deschis un frumos și interesant muzeu de artă plastică contemporană — primul muzeu școlar de acest fel.

Muzeul, la amenajarea căruia și-au adus contribuția pedagogii școlii și elevii, sprijiniți de Uniunea Artiștilor Plastici, are în primul rînd menirea de a pune la îndemîna elevilor acestei școli — ucenici în arta picturii și a sculpturii — opere ale artiștilor noștri plastici,

spre a le da posibilitatea unui studiu aprofundat. Lucrările expuse au o tematică variată, inspirată din realitatea zilelor noastre: portrete înfățișînd figuri de seamă ale culturii românești și chipuri de muncitori fruntași, aspecte variate ale muncii din uzine, din fabrici, de pe șantiere și ogoare, imagini ale orașelor și satelor noastre înnoite. În acest fel, el contribuie larg și la educarea patriotică a elevilor.

În total, muzeul cuprinde 44 de lucrări de pictură și sculptură, opere ale artiștilor noștri plastici consacrați. De pildă, se află aici tabloul în ulei „În parcul circului”,

semnat de artistul poporului Marius Bunescu, pinza intitulată „Tulcea” de Henri Cătărgi, tablouri ale pictorilor Petre Dumitrescu, Ion Musceleanu, Ion Pacea și alții. Printre lucrările de sculptură expuse în muzeu se numără portretul lui George Enescu, semnat de acad. Boris Caragea, artist al poporului, un cap de expresie în bronz și un portret al lui Liviu Rebreanu de acad. Const. Baraschi, artist al poporului, o lucrare de Oscar Han, maestru al artei, precum și o serie de lucrări ale unor sculptori tineri.

Din arhivele școlilor

Mai în fiecare școală poți găsi, răscolind prin maldăre de registre, de cărți și dosare, emoționante mărturii ale unui trecut ce se reconstituie, uneori, dincolo de dimensiunea unui secol. Sînt documente străvechi, colbuite, îngălbenite de vreme, cu cerneala pălîită, greu descifrabilă, cu virtuozități caligrafice în desfășurarea unor complicate arabescuri de inițială, cu savante formule de politeță oficială, cu parfumul arhaic al unei ortografii care azi ne pare de o mare savoare și — ceea ce este în primul rînd demn de reținut — vorbind despre fapte caracteristice pentru viața școlilor în vremeurile de altă dată.

Am răsfoit, nu de mult, cîteva asemenea documente la Muzeul Pedagogic din București. Prezentăm aici o parte din ele atît pentru semnificațiile ce le conțin, cît și în dorința de a trezi interesul cadrelor didactice pentru valorificarea acestor documente care se dovedesc de un real folos în reconstituirea istoriei activității școlare în țara noastră.

Un discurs

Cu prilejul „solemnității de împărțirea premiilor, în 29 iunie 1862”, I. Zalomit „directorul școlilor” a rostit un discurs despre „starea instrucțiunii publice în România-de-sus la finalul anului școlar 1861—1862”. Din acest „discurs” desprindem unele date interesante, capabile să ne dea, într-o măsură, o imagine generală asupra dezvoltării învățămîntului din acea vreme. Reținem, din cele spuse de I. Zalomit, că „administrațiunea superioară a instrucțiunii publice, a avutu în vedere în tot timpul ca fundamentu allu educațiunii junimei”, pe prim plan, „știința” și „morală”. „Instrucțiunea — se spune în discurs — trebuie a avea de scopu și formarea inimii junimilor, moravurile lor. Astu-felu dar învețiătura fără moralitate, veritatea neînsocită de virtute, ar fi unu ce imperfectu. Instrucțiunea trebuie a căta să sădească în inimile junimei principiile de onore și probitate, moralitatea. Virtutea este care face mărirea științei”.

I. Zalomit ne dă în același discurs și cîteva date cu privire la numărul de școli și de elevi, arătînd că s-a făcut în cursul anu-

lui „înaintarea pe cîtu se pute accepta de la densele cu midlocele actuali. Numerulu acestoru școle (este vorba de „școlile comunali” n.n.) cari au funcționatu se urcă la 2186, iar acela allu eleviloru de ambele sexela 63.962”. Zalomit își exprimă speranța că „pe lângă ameliorațiunile ce s-au făcutu acestei ramure a instrucțiunii, se speră că în curendu se voru înființa și școle normale în cari să se forme juri pentru funcțiunile de institutori. Căci, pote cineva să aibă cunoscîntie îndestul de înțînse și cu tote aceste a nu fi bunu institutore seu professore din lipsă de metodu și de acelle cunoscîntie pedagogice necessarie pentru a forma intelligenția copiiloru”.

În ceea ce privește învățămîntul secundar, care cuprindea „cunoscîntie encyclopedice” și a-vea drept obiect atît „formarea junilor pentru viața practică cātu și a-i prepara pentru specialități”.

Există și un învățămînt profesional. „Școlile profesionali suntu reprezentate prin școla de Agricultură, școla de Arte și Meserii, școla militaria, școla de Medicină și Institutulu chorale”. „Numerulu eleviloru” ce frecventaseră în anul respectiv acest învățămînt se ridică la cifra de 1551.

Toate acestea reprezintă germe-nii învățămîntulu nostru de astăzi. Pe aceste baze s-a ridicat mai tîrziu puzderia de școli care a ajuns în zilele noastre la nivelul pe care îl cunoaștem. Și aceste începuturi se datoresc în bună parte sentimentelor patriotice care au animat numeroase personalități progresiste ale veacului trecut. Aceste sentimente se ghicesc și în cuvintele patetice cu care Zalomit își încheia discursul: „Junii Elevi! veniți de cullegeți fructele muncei voastre de peste annu. Fiitorul vostru este mare, dela voi depinde fericitarea voastră. Nu uitați că Patria acceptă a vede fructele ce veți cullege din arborele științei și allu Moralei”.

Programe de învățămînt

Care era conținutul învățămîntului secundar în vremea cînd își rostea discursul Zalomit, ce studiau elevii? Un răspuns

edificator în această privință ni-l dă lectura unei programe școlare. Să răsfoim, de pildă, „Programma speciale a învățiaturiloru Gymnasiului St. Sava”. La „clasea I”, ca și la altele, figurau la loc de frunte „Limb'a Romană și Latină”, „Istoria și Geografia”, „Mathematica”, „Limb'a Francese” sau „Limb'a Italiană”. „Grammatica limbii Române” se studia „în comparațiune cu grammatica limbii Latine” prin „esserciție din limb'a Latină în cea Romană și vice-versa” și prin „traducțiuni din Epitome historia sacrae”. La „istoria și geografia” se studia „istoria Romaniloru până la resbellele punice” și „Geografia respectivă ca base la studiulu Istoriei” și „Istoria Romaniloru pină la bătălia de la Aciu” și, de asemenea, „Geografia respectivă”.

De remarcat este că, în clasele a V-a, a VII-a și a VIII-a nu se mai preda „religiunea”, disciplină pe care o găsim însă în „clasea I” de exemplu, locul ei luîndu-l, în clasa a VII-a bunăoară, „Fysic'a superioare”. Foarte interesante sînt cunoștințele ce se predau la lecțiile de „fysic'a superioare”: despre „Fluide de imponderabili — Căldur'a — Construcțiunea și usulu thermometerelor — Indicațiunea coeficientiloru de dilatațiune a solidelor, liquidelor și gazelor. — Intrebuintarea lor” etc.

Neîndoiește, o bună parte din problemele acestei discipline cerea efectuarea de experiențe. Într-o anumită măsură se va fi apelat la ele în cazul unor lecții ca cele despre „Ammestecurile gazelor cu vapore. Igrometru cu pîru. — Căldura radiantă. — Electricitate. — Electrosco. Machină electrică. — Buteli'a de Leyde. — Baterie electrice. — Electricitate atmosferică. — Acu magnetatu. Definițiunea declinațiunii și înclinațiunii. Busolă. Galvanismu”. Faptul este subliniat chiar de programă, care indică, „Esperiențele lui Galvani, alle lui Volta. Dispozițiunea pilei voltaice etc.”.

În aceeași clasă se studiază „Limb'a Ellenică”, „Istoria Universală (Antiquă, Media și Modernă), Istoria Romaniloru (Dezvoltarea ideei de naționalitate. Vechii populi ai Daciei. Originea Daciloru. Resbellele Romaniloru la Dunăre. Colonizarea Daciei cu Romanii. Essistența Romaniloru în drept'a și stîng'a Dunării în timpul barbariloru. Statele Române în seculii VIII, IX, X și XI. Imperiulu Român-Bulgaru în drept'a Dunării. Fundarea celloru doue State Române în stîng'a Dunării, ce constitue Român'a de astă-di și istoria lor până la moartea lui Mircea I și Alessandru-celu-bunu”.

La „Philosophia” se studia, în introducere, „obiectulu Philosophie și utilitatea ei” și apoi „Divisiunea Philosophie, Facultățile sufletului. Sensibilitatea, intelligenția, voința. Logic'a. Definițiunea logice și scopulu ei. Despre metoadă. Despre certitudine și despre differitele ei specie. Despre inducțiune, analogia și deducțiune. Despre syllogismu. Despre autoritatea mărturiei omeniloru ș.a.m.d.

Preponderente, în general, sînt discipline umaniste. Se studiază, pe lângă limba romină, limbi străine („limb'a Ellenică”, „limb'a Francese”, „Italiană”, „Latină”, „Germană”), ca și multă „philosophia”. Se acordă atenție și „Istoriei naturale”.

Cu tot caracterul lor simplist, traducînd erorile și limitele istorice ale științei vremii, astfel de programe au marele merit de a încerca să realizeze aspirațiile pedagogilor luminați, situați pe poziții progresiste, către înzestrarea generațiilor tinere cu un orizont cultural cît mai larg.

Clădirea Școlii medii din Lugoj, una din miile de clădiri școlare ridicate în ultimii ani pe meleagurile patriei

Oameni ai muncii din învățămînt propuși candidați pentru alegerile de la 7 Martie

În întreaga țară se desfășoară adunări ale oamenilor muncii în care sînt propuși candidații pentru alegerile de deputați în Marea Adunare Națională și în sfaturile populare. Participanții la aceste adunări, într-o atmosferă de puternică însuflețire, propun drept candidați ai Frontului Democrației Populare pe cei mai buni fii ai poporului — conducători de partid și de stat, muncitori, țărani, femei, tineri, militari, oameni ai muncii din rîndurile minorităților naționale. Printre candidații propuși se află și numeroși oameni de știință și cultură, academicieni și cadre universitare, învățători, profesori.

Pentru alegerile de deputați în Marea Adunare Națională au fost propuși drept candidați, în adunările populare, acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, în circumscripția electorală nr. 31 „13 Decembrie” din Capitală; prof. univ. Ludovic Takacs, membru al Consiliului de Stat al R.P. Romine, în circumscripția electorală nr. 23 Sighișoara, regiunea Brașov; acad. Gh. Mihoc, rectorul Universității din București, în circumscripția electorală nr. 26 „6 Martie”; acad. Constantin Daicoviciu, rectorul Universității „Babeș-Bolyai”, în circumscripția electorală nr. 4 „Grigorescu” din Cluj; acad. Cristofor Simionescu, președintele filialei Iași a Academiei R. P. Romine, rectorul Institutului politehnic din Iași, în circumscripția electorală nr. 6 oraș Birlad-Vest; prof. univ. Constantin Dinculescu, membru corespondent al Academiei R. P. Romine, rectorul Institutului politehnic din București, în circumscripția electorală nr. 3 „Banu Manta”; Mircea Oprean rectorul Institutului agronomic „Tudor Vladimirescu” din Craiova, în circumscripția electorală nr. 38 Vinju Mare, regiunea Ol-

tenia; Costache Antoniu, artist al poporului, rectorul Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale”, în circumscripția electorală nr. 21 „Parcul Libertății” din Capitală; dr. Csörgör Ludovic, rectorul Institutului medico-farmacologic din Tg. Mureș, în circumscripția electorală Tg. Mureș II Sud; prof. univ. Ioan Antva, rector al Institutului politehnic din Timișoara, în circumscripția electorală nr. 3 Timișoara Sud; prof. Petre Drăgoiescu în circumscripția electorală nr. 9 Crovu, regiunea București; Elena Livezeanu, profesoară, în circumscripția electorală nr. 12 Băneasa etc. Au fost propuși de asemenea, drept candidați pentru alegerile în Marea Adunare Națională, Niculina Costescu, profesoară la Școala medie din Pucioasa, în circumscripția electorală nr. 36 Pucioasa, regiunea Ploiești; Maria Copil, directoarea Școlii medii nr. 2 din Oradea, în circumscripția electorală nr. 10 Aleșd, regiunea Crișana; Liviu Hulubaș, profesor la Școala medie nr. 1 din Rădăuți, în circumscripția electorală nr. 12 Rădăuți, regiunea Suceava; Elena Dima, profesoară, în circumscripția electorală nr. 8 Foltești-Tecuci, regiunea Galați, Luiza Pop, învățătoare, în circumscripția electorală nr. 13 Odorhei, regiunea Mureș Autonomă Maghiară, Elena Săftoiu, învățătoare la Școala din comuna Fintina Domnească, în circumscripția electorală nr. 35 Cerneți.

Numeroși oameni ai muncii din învățămînt au fost propuși, de asemenea, drept candidați ai Frontului Democrației Populare pentru alegerile de deputați în sfaturile populare.

Starea Instrucțiunii publice

ÎN ROMÂNIA-DE-SUS

la finalul anului școlar 1861—1862.

Discursu

Pronunțat cu ocasiunea solemnității de împărțirea premiilor în 29 iunie 1862 de Directorulu școlilor I. Zalomit.

La ce probleme trebuie să răspundă învățământul mediu

Ca și celelalte domenii de activitate științifică, geografia a cunoscut în țara noastră o largă dezvoltare și a căpătat un nou conținut. Pentru a corespunde sarcinilor actuale, ea și-a îndreptat preocupările în direcția cunoașterii diferitelor complexe naturale, a cauzalității fenomenelor, a legilor evoluției în spațiu și în timp, în vederea stăpînirii naturii și a valorificării într-un grad înalt a resurselor ei.

Geografia — disciplină chemată să dea o explicație științifică realității — trebuie studiată pe baza aprofundării legăturilor necesare și legice ce îi sînt specifice. Dacă multă vreme ea a fost numai o știință descriptivă, de inventariere a fenomenelor, astăzi această fază a fost depășită, fenomenele fiind privite în dezvoltarea lor, în legăturile lor cauzale și în perspectivă.

În școala medie de cultură generală, predarea geografiei fizice, a geografiei țării noastre și a celorlalte țări de pe glob trebuie să înarmeze pe elevii cu stăpînirea elementelor de bază, în ceea ce au ele caracteristic. Simpla enumerare și descriere a fenomenelor geografice, tratarea lor statică, fără a avea în vedere legăturile obiective care există între acestea este sortită eșecului. Totuși, în multe cazuri li se cere încă elevilor, mai ales la geografia economică, numai asimilarea unor materiale factive, a unor cifre și date neinterpretate, care nu pot duce la înțelegerea fenomenului geografic. Și datele sînt necesare într-o anumită măsură, dar numai pentru judecarea logică a unor procedee. Privite static însă, ele nu pot să constituie baza studiului geografic.

Trebuie subliniat totodată și faptul că tratarea dispartă a purtătorilor materiali în interacțiune (relief, climă, ape, floră, faună), fără să se arate legătura dintre acestea, nu poate duce la reținerea elementelor caracteristice, la o imagine concretă, clară a realității. Exemple sînt la îndemînă și se pot da multe: nu s-ar putea înțelege, bunăoară, distribuția vegetației pe o anumită zonă dintr-un complex natural, fără a se ține seama de morfologia reliefului, a solului, de caracteristicile climei, ale apelor de suprafață și de nivelul celor freatice. De asemenea, nu se poate înțelege procesul formării nivelului de eroziune din Carpați — despre care se discută așa de mult — fără implicarea existenței unor alte condiții climatice decît cele actuale. Explicarea fenomenelor geografice pe baze ciclice-evoluționiste exclude problema ciclurilor închise în sens de visist, care se mai strecoară citeodată în unele lucrări.

Înțelegerea descriptivistă a fenomenelor duce la încălcarea elevilor, la deorientarea lor în mulțimea de informații, de date asupra diferitelor regiuni sau privitoare la învelișul geografic în întregul lui, fapt care se reflectă în insuccesele înregistrate cu ocazia unor concursuri de admitere în învățămîntul superior. Iată de ce la baza însușirii cunoștințelor de geografie trebuie să stea scoaterea în evidență a ceea ce caracterizează fenomenul geografic.

Programa de geografie pentru clasele VIII—XI este alcătuită conform unui sistem enumerativ, stereotipic, al aceluiași element pentru fiecare țară și regiune — fără să se arate ceea ce este specific acestora. După părerea noastră, acest sistem este cu totul de nerecomandat. Incadrarea într-o schemă identică a unor regiuni ale globului, diferențiate structural — fizic și economic — duce la superficialitate în studiul fenomenelor și proceselor geografice. Apoi, în programă sînt și o serie de inadvertențe. De pildă, hotarele țării noastre sînt prezentate ca fiind „granițe naturale și convenționale” (pag. 21), cînd știut este că toate sînt convenționale. Noțiunea de „hotar natural” este deci nepotrivită. De asemenea, nu se poate afirma că „Țara Birsei” are ca anexă „Trei scaune” (pag. 22) — denumire a unei foste unități administrative.

Conținutul învățămîntului geografic cere claritate, noțiuni exacte, explicarea logică a fenomenelor și proceselor; numai în felul acesta el va contribui la formarea concepției științifice despre lume a elevilor, la educarea lor patriotică-cetățenească, numai astfel le va ridica nivelul de înțelegere și le va lărgi orizontul de cultură generală.

prof. univ. MIHAI IANCU

Cercetarea pedagogică — la nivelul cerințelor contemporane

Transformările revoluționare ale societății noastre pe drumul socialismului și comunismului se realizează în mod conștient, în condițiile folosirii pe o scară tot mai largă a cuceririlor științei și culturii. De aci rezultă necesitatea ca și munca de instruire și educare a tinerei generații, a omului zilelor noastre, să fie cît mai fundamentată din punct de vedere științific, să se ridice la nivelul cerințelor contemporane.

În cuvîntarea rostită la 15 februarie 1964 la Conferința organizației de partid a orașului București, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej sublinia că este necesară o preocupare neînteruptă pentru sporirea eficacității cercetării științifice, pentru creșterea și valorificarea a tot ce este nou și înaintat în știință și tehnică mondială, pentru asigurarea unei judicioase îmbinări a activității de cercetare fundamentală cu cercetarea aplicativă. Aceste indicații constituie un îndreptar deosebit de prețios și în cercetările pedagogice. Activitatea de cercetare a Institutului de științe pedagogice este chemată să găsească soluții eficiente pentru teoria și practica pedagogică, pentru problemele actuale ale instrucției și educației comuniste — generalizarea școlii de 8 ani ca școală populară de bază, trecerea la școala de cultură generală de 12 ani, legarea tot mai strînsă a învățămîntului cu practica desăvîșirii construcției socialismului.

În scopul realizării acestor sarcini, Institutul de științe pedagogice a trecut în ultimul timp la o muncă de cercetare mai judicios planificată și organizată, axată pe problemele principale ridicate de dezvoltarea școlii. S-a trecut, astfel, la elaborarea unor lucrări fundamentale privind obiectul, categoriile, legile și metodele de cercetare în pedagogie. O parte din cercetări au fost orientate spre studiul trecutului școlii noastre și a gîndirii pedagogice progresiste, întocmindu-se o serie de monografii științifice menite să slujească realizării unei lucrări de sinteză — „Tratatul de istoria pedagogiei din România”. Au fost extinse cercetările în domeniul educației, trecîndu-se la elaborarea programelor muncii educative pentru școala de cultură generală, la organizarea unei cercetări complexe privind sistemul muncii educative în școala de 8 ani, la unele cercetări avînd ca temă munca educativă a organizațiilor de pionieri și U.T.M. Pe baza generalizării experienței pozitive a școlii noastre, au fost elaborate o serie de studii și lucrări despre metoda predării diferitelor obiecte de învățămînt, afit în domeniul științelor umaniste cît și acela al științelor naturii. Se obțin rezultate pozitive în experimentul pedagogic organizat pe scară republicană cu privire la predarea pe obiecte, cu profesori de specialitate, la clasele I-IV, în cercetările referitoare la modernizarea învățămîntului matematicii, fizicii, chimiei etc., ca și în domeniul cercetărilor de defectologie.

Ținînd seama de faptul că școala, ca instituție de pregătire a cadrelor, trebuie să răspundă cerințelor contemporaneiității, în primul rînd exigențelor pe care le ridică revoluția tehnico-științifică actuală, cercetarea pedagogică este chemată să și sporească mereu contribuția la îmbunătățirea conținutului învățămîntului, la temeinica însușire de către elevi și studenți a cunoștințelor de cultură generală și de specialitate, în legătură strînsă cu cerințele practicii construcției socialiste.

În același timp, cercetările pedagogice sînt menite să aprofundeze procesul deosebit de complex al formării personalității, să descopere legile genezei personalității în socialism și să și întărească

contribuția la înfăptuirea acesteia, ținînd seama de întreaga dinamică a formării omului, pe scara întregii sale vieți. Pornind de la faptul că elevii de azi sînt constructorii de mîine ai socialismului și comunismului, că cerințele educative ale societății noastre sînt într-o continuă creștere nu numai pentru tinăra generație, ci pentru întreaga populație, cercetările pedagogice sînt chemate să răspundă nu numai sarcinilor de azi ale educației, ci și cerințelor de mîine ale societății noastre și, în același timp, să se preocupe și de problemele educației adulților. Se simte, deci, nevoia lărgirii obiectului pedagogiei de la educarea tinerei generații la educarea și formarea omului nou pe întreg parcursul vieții sale¹⁾. Ca o primă cerință în această direcție se profilează necesitatea extinderii cercetărilor pedagogice în domeniul învățămîntului superior, în vederea îmbunătățirii conținutului acestuia.

Este cunoscut faptul că apropierea cercetării științifice de practica școlii are o importanță deosebită. Ținînd seama de această cerință, Institutul de științe pedagogice a întărit și a extins în ultima vreme legăturile sale cu munca învățătorilor și profesorilor, desfășurîndu-și cercetările nu numai în școlile din Capitală, ci și în unele școli din orașele Cluj, Iași, Brașov, Craiova, Piatra Neamț, Ploiești, Sinaia, precum și în unele școli sătești. La aceste cercetări participă un număr din ce în ce mai mare de cadre didactice din școlile respective. De asemenea, tot mai mulți învățători și profesori sînt antrenati la elaborarea unor lucrări de bază în domeniul modernizării învățămîntului, al educației, al istoriei pedagogiei etc. Participarea cu comunicări a unui însemnat număr de cadre didactice la recenta sesiune științifică a Institutului de științe pedagogice reflectă interesul pe care îl manifestă acestea pentru cercetarea pedagogică.

Trebuie arătat însă că experiența înaintată a școlilor noastre, cuceririle valoroase obținute în procesul instructiv-educativ nu sînt cunoscute și popularizate încă în măsura necesară. Aceasta se datorește mai ales faptului că îndrumarea științifică a cadrelor didactice, privind organizarea și desfășurarea diferitelor cercetări este încă insuficientă. De fapt, această îndrumare nu se asigură în prezent în mod sistematic, de către un organ central. Ea este sprînjinită destul de sporadic de către Institutul de științe pedagogice și neglijată aproape complet de corpul de control al ministerului și regiunilor, de catedrele de pedagogie din universități, de la institutele pedagogice de 3 ani și de la institutele de perfecționare. Aceasta face ca temele de cercetare să fie alese uneori la întîmplare, să se ia în cercetare probleme minore sau deja studiate. De asemenea, se ajunge la o fărîmîțare a eforturilor în cercetarea științifică și, deci, la o eficiență mult scăzută față de posibilități. Se face tot mai mult simțită, în această situație, necesitatea unei coordonări a cercetării pedagogice.

Este necesar, de asemenea, ca și la cercetările efectuate direct de către institut să fie antrenate în viitor tot mai multe cadre didactice. Aceasta ar permite abordarea unor probleme mai complexe și rezolvarea mai competentă a cerințelor actuale ale școlii. În același timp, socotim că nu este suficientă numai descoperirea experienței înaintate. Se impune organizarea acestei experiențe în comun — cercetători și cadre didactice — precum și popularizarea ei pe o scară din ce în ce mai largă.

În prezent, cercetările pedagogice se desfășoară, în marea lor majoritate, numai în școală. În aceste condiții nu se iau suficient în considerare influențele

mediului social din afară de școală, neglijîndu-se astfel potențe educative importante. Se știe că organizațiile de masă, instituțiile culturale, munca culturală desfășurată în orînduirea noastră socialistă sub îndrumarea partidului — întregul complex al construcției socialiste — contribuie la realizarea unui mediu educativ nou, înaintat, care exercită o influență puternică asupra copiilor și tinerilor. Se simte, de aceea, nevoia să fie studiate temeinic legitățile influențelor educative ale mediului socialist asupra personalității elevului, a tînrului, adolescentului sau adultului. În același timp, este necesară împlinirea tot mai strînsă a diferitelor domenii de cercetare care au contingență cu procesul educării și formării omului, ajungîndu-se la o sociologie a educației.

Se află încă într-un stadiu de început și cercetările din domeniul psihologiei copilului și psihologiei pedagogice privind procesul de formare a personalității școlarului. Cercetările mai vechi referitoare la particularitățile de vîrstă ale elevului sînt depășite astăzi. Se impune de aceea, atît pentru pedagogie cît și pentru psihologie, sarcina de a grăbi ritmul investigațiilor, al elaborării concluziilor pe etape de cercetare, pentru a spori eficiența cercetărilor și deci ritmul procesului instructiv-educativ.

Cuceririle științei și tehnicii moderne furnizează practicii pedagogice un valoros instrument de lucru, care a și început să se găsească întrebuintarea corespunzătoare. La rîndul ei, modernizarea învățămîntului, accelerarea procesului de predare și însușire a cunoștințelor constituie o rezervă imensă pentru grăbirea procesului educativ, instrucția și educația reprezentînd un proces dialectic unitar. Iată de ce în orientarea cercetărilor pedagogice trebuie avute în vedere și avantajele pe care le creează muncii din școală folosirea tehnicii moderne, învățămîntul programat, îmbunătățirea continuă a metodelor didactice etc. Deși cercetările în domeniul utilizării cuceririlor ciberneticii în pedagogie și în școală se află încă la început, ele sînt promovate cu mult curaj și se întrezăresc încă de pe acum perspective interesante. Se cere însă folosirea cu și mai mult curaj, în cadrul cercetărilor pedagogice, a analizei logico-matematică, a metodelor matematice. Trebuie avut totodată în vedere că numai printr-o îmbinare strînsă a metodelor clasice de cercetare cu cele mai noi cuceriri în acest domeniu, se poate ajunge la satisfacerea exigențelor mereu sporite ale muncii științifice.

În aprecierea eficienței cercetărilor în domeniul pedagogiei trebuie avute în vedere și unele particularități determinate de faptul că pedagogia are un domeniu de cercetare dintre cele mai complexe — omul — cu o imensitate de particularități care se află în continuă dezvoltare și transformare. Pe de altă parte, la procesul instructiv-educativ participă un număr mare de factori. Este deci necesară urmărirea influențelor pe care le exercită ei și coordonarea acestor influențe. Nu trebuie pierdut din vedere nici faptul că, referindu-se la copii, la oameni, cercetările pedagogice nu permit nici un fel de rebut. De aceea se cere multă atenție, multă răspundere, dar și multă grijă și obiectivitate în aprecieri, concluziile unei cercetări fiind adesea valabile pentru milioane de oameni.

Partidul și guvernul au asigurat cercetării științifice din țara noastră condiții dintre cele mai bune. Se impune ca, folosind din plin aceste condiții, cercetătorii să nu precupească nici un efort pentru a-și ridica munca la nivelul cerințelor contemporane.

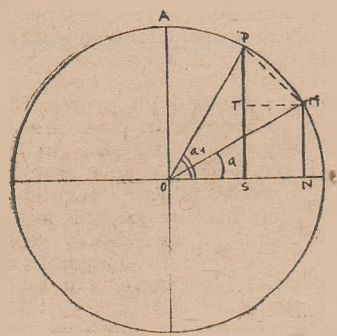
I. MODORAN — secretar științific și
P. BĂRBULESCU — șeful secției
educație de la Institutul de științe
pedagogice.

¹⁾ Articolul „Probleme ale cercetării științifice în domeniul pedagogiei”, de V. Bunesco și P. Bărbulescu (Rev. de ped. nr. 10/1964).

Predarea electromagnetismului*)

După ce în lecțiile anterioare s-au introdus mărimile inducție, permeabilitate, intensitate, flux și inductanță, se poate trece la determinarea formulei tensiunii electromotoare de inducție electromagnetice. Vom cere elevilor să-și reamintească ecuația de definiție a lui E, astfel încât, urmărind o figură obținută prin desenaarea unui cadru dreptunghiular aflat în câmp magnetic și avind o latură mobilă, vom obține succesiv: $E = WQ = F(d_2 - d_1) / (t_2 - t_1)$. Dar, ținând seama că în conformitate cu principiul al treilea al mecanicii forței mecanice F i se opune forța lui Laplace, va rezulta în continuare: $E = -BII(d_2 - d_1) / I(t_2 - t_1) = -B(d_2 - d_1) / (t_2 - t_1) = -(BS_2 - BS_1) / (t_2 - t_1) = -(Y_2 - Y_1) / (t_2 - t_1)$.

Ținând seama acum de valoarea fluxului exprimat în funcție de unghiul făcut de normala pozitivă cu direcția cimpului, relația precedentă devine: $E = -(Y_0 \cos \alpha_1 - Y_0 \cos \alpha) / (t_2 - t_1)$. Pentru ca expresia din partea dreaptă a egalității să fie adusă la forma cea mai simplă, recurgem la următorul artificiu: trasăm un cerc a cărui rază R are viteza unghiulară egală cu viteza k de rotație a spirei și înmulțim atît numărătorul cît și numitorul fracției cu raza R. Se observă atunci pe figură că $R \cos kt_1 = OS$ și că $R \cos kt =$

ON. După ce Y_0 a fost dat ca factor comun înaintea liniei de fracție, numărătorul devine: $DS - ON = -(ON - OS) = -PM \sin P$. Dacă P este presupus ca foarte apropiat de M, atunci unghiul P este egal cu unghiul kt. La rîndul său, raportul dintre arcul PM și raza R este măsura unghiului POM, exprimată în radiani, iar cîtușul dintre acest raport și variația timpului reprezintă însăși viteza unghiulară k, așa încît formula lui E devine: $E = Y_0 K \sin kt = E_0 \sin \alpha$. În ipoteza că spira este orientată ca în figură și că ro-

semnul lui E. Pentru aceasta nu este nevoie a complica lucrurile folosind încă o regulă (cea a mîinii drepte, cum se indică în manual), ci e suficient doar a ține seama de existența forței lui Laplace care, conform principiului al treilea al mecanicii se opune lui F, și să aplicăm tot regula mîinii stîngi. În acest caz, privind spira conform convenției, dinspre fața pozitivă, curentul va fi văzută ca avînd sens antiorar. Dar unui sens antiorar îi corespunde un E mai mare decît zero. Ajunși aici, atragem atenția elevilor că E este maxim tocmai în momentul cînd fluxul Y este nul, și invers. Lucrul acesta apare foarte clar urmărind graficul funcției $Y = Y \cos kt$: cînd unghiul a crește de la 0° la 90° curba devine din ce în ce mai abruptă, astfel că diferența a două ordonate consecutive crește și ea, ceea ce înseamnă creșterea raportului dintre variația fluxului și variația timpului pînă cînd atinge maximum pozitiv E_0 în momentul cînd fluxul s-a anulat.

Rezultatul considerentelor de mai sus va fi folosit pentru obținerea unei reguli mult mai simple decît regula mîinii stîngi. Pentru aceasta cerem elevilor să observe că pentru a obține un E pozitiv este necesar, atîta vreme cît unghiul a crește de la 0° la 90° , ca fluxul Y aflat în descreștere să fie pozitiv. Cînd unghiul a va începe să fie cuprins între 90° și 180° , pentru ca E să fie pozitiv, așa cum reiese prin aplicarea regulii mîinii stîngi, este necesar răstimpul în care suprafața aparentă crește, ca fluxul să fie considerat negativ. Avînd în vedere că în primul caz, cînd trebuie să atribuim fluxului semnul plus, liniile de inducție ies prin fața pozitivă, iar în cel de al doilea caz prin fața opusă, putem formula următoarea regulă extrem de concisă: fluxul are semnul feței prin care iese. Pe baza acestei reguli putem determina semnele lui E și I fără de a mai face apel la regula mîinii stîngi, care pe lîngă neajunsul de a avea un e-nunț prea lung, nu se poate aplica decît în cazul particular cînd apariția lui E se datorește mișcării. Folosirea regulii de semn

a fluxului permite o mai ușoară urmărire a modului cum variază E într-un generator elementar, astfel încît elevii să-și poată concentra atenția asupra urmării fenomenului, fără a fi stîrjiniți de poziția adesea foarte incomodă în care trebuie ținută mîna.

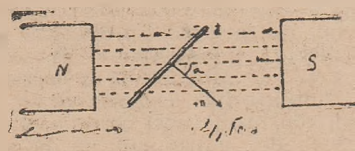
În încheierea acestui șir de lecții privind fundamentele electromagnetismului este bine să prezentăm elevilor tabelul în care atît mărimile fizice cît și unitățile sînt astfel ordonate încît fiecare nouă relație conține doar o singură necunoscută.

În acest mod se înlătură inadvertențele din manual, ca de pildă definirea unității de inducție pe baza weber-ului încă nedefinit, ori introducerea lui H înaintea lui B. E bine să atragem de asemenea atenția asupra faptului că nu este cazul să se pună problema determinării experimentale a relației $H = KI/r$, cum se propune în manual, întrucît aceasta este o ecuație de definiție.

Mai departe, ne stau la dispoziție două căi posibile: fie că predăm întii mărimile, în ordinea din tabel, și trecem la studiul unităților abia după studiul inducției magnetice, fie că predăm unitățile consecutiv cu mărimile (lucru posibil datorită faptului că ordinea mărimilor din tabel permite exprimarea lor numai în funcție de unități anterior cunoscute**). În prima variantă avem avantajul că folosim din capul locului unitățile metrologice SI, dar dezavantajul că se creează un oarecare decalaj între predarea teoriei și rezolvarea problemelor. În a doua variantă acest decalaj este evitat, în schimb nu putem folosi chiar de la început unitățile metrologice SI. Totuși, definind unitatea de inducție cu ajutorul ecuației $F = BII$, aceasta poate fi exprimată numai în funcție de unitățile SI cunoscute — newton, amper și metru — rămînînd ca ulterior să menționăm că din considerente de precizie metrologică este de preferat a defini unitatea de inducție cu ajutorul ecuației de definiție a fluxului.

Prof. ȘTEFAN FĂTULESCU

NR CRT	MARIMEA	ECUAȚIA DE DEFINIȚIE	UNITATEA	MODUL DE DETERMINARE
1	INDUCTANȚA B	$F = BII$	1Wb	$e = -\frac{\Delta\Phi}{\Delta t}$ $[\Phi]_{SI} = [e]_{SI} \cdot [t]_{SI} \rightarrow 1Wb = 1Vs$
2	PERMEABILITATEA μ	$B = \mu \frac{1}{2l}$	1Ts	$\Phi = BS$ $[B]_{SI} = \frac{[\Phi]_{SI}}{[S]_{SI}} \rightarrow 1Ts = 1Wb/m^2$
3	INTENSITATEA H	$B = \mu IH$	1A/m	$H = \frac{1}{2l}$ $[H]_{SI} = \frac{1A}{2 \cdot 0,5m} \rightarrow [H]_{SI} = 1A/m$
4	FLUXUL Φ (în levî notat cu y)	$\Phi = BS$	1H	$\Phi = LI$ $[L]_{SI} = \frac{1Wb}{1A} = 1H$
5	INDUCTANȚA L	$\Phi = LI$	1H/m	$B = \mu IH$ $[\mu]_{SI} = \frac{1Wb}{m^2} \cdot \frac{1A}{1H} = \frac{1Wb}{m^2 \cdot 1H} = \frac{1A}{m} \rightarrow [\mu]_{SI} = 1H/m$

tația decurge în sens orar, atunci propunem elevilor să determine

*) Vezi prima parte a acestui articol în nr. 785 din 15 ianuarie a.c. al „Gazetei învățămîntului“.

**) În legătură cu această problemă vezi și articolul „Sugestii pentru predarea fizicii“ publicat în „Gazeta învățămîntului“ nr. 768/64.

La lecție

La cercul literar

Nu o dată am putut constata că activitatea din cercul literar este de un real ajutor în munca instructiv-educativă — și în mai multe direcții: se aprofundează cunoștințele primite la lecțiile de literatură, se elaborează lucrări independente, se poartă discuții, se prezintă referate, compuneri etc., se stimulează creația originală. Toate acestea îmbogățesc cultura elevilor, le dezvoltă personalitatea, încrederea în forțele proprii. Desigur, interesul elevilor pentru activitatea din cercul literar pornește din lecție. Acolo se cultivă emoția artistică, acolo li se trezește dorința de a spune și ei ceva original în conținut și în formă. De îndată ce această dorință a devenit statornică, cercul poate aduce o contribuție de seamă în pregătirea lor.

Cercul literar al școlii noastre, care poartă numele lui George Barițiu, cuprinde un număr de 70 de elevi. Nu toți sînt viitori poeți, prozatori, dramaturgi, critici, ba nici n-au de gînd să devină așa ceva, iar unii — destul de mulți — nici nu vor îmbrățișa o ramură a filologiei. Și, totuși, vin la cerc cu regularitate, cu dragoste. Înseamnă că activitatea care se desfășoară aici răspunde unor trebuințe, răspunde, în fapt, interesului lor pentru literatură.

Am fixat ca obiectiv principal al cercului în acest an, după ce m-am consultat cu colegii mei de specialitate, aprofundarea cunoștințelor de teorie, istorie și critică literară dobîndite la lecții. Vom realiza acest obiectiv pe calea singurului procedeu științific de cunoaștere temeinică a creației artistice: analiza literară, adică analiza modului cum sînt prezentate faptele, ideile, caracterul, în unitatea indistructibilă cu forma de exprimare. Analizele vor lua forma compunerii, a referatului scurt, bine sistematizat și fără balast verbal. Aceasta va folosi pentru a menține

mercu proaspete chestiunile de teorie literară, fără de care cu greu se poate studia istoria literaturii, și pentru a veni în ajutorul elevilor din clasa a XI-a care vor da, la maturitate, examen scris și oral.

Iată unele subiecte ale ședințelor noastre: Modele de analiză literară a unor opere în versuri („Luceafărul“, „Testament“, „Noi vrem pămînt“, „Zburătorul“); Modele de analiză literară a unor opere în proză („Patul lui Procust“, „Pădurea spinzuraților“ etc.); Modele de analiză literară a unei opere dramatice („Despot-Vodă“, „Jocul icelilor“). Pentru a înlătura tendința unor referenți de a cădea în verbalism, numărul paginilor acordate pentru analiza literară a fost restrîns; de altfel, am făcut aceasta și pentru a nu se depăși timpul afectat unei ședințe de cerc literar — cu atît mai mult cu cît partea a doua a ședințelor este rezervată lecturii creațiilor originale, discuțiilor, audițiilor, vizionării de diafilme.

Am mai prevăzut în planul nostru pe acest an și o ședință de lucru ținută împreună cu membri ai cîenacului filialei Uniunii scriitorilor din localitate, ședință în care și elevii vor citi din lucrările selectate în cercul nostru. De asemenea, va avea loc o întîlnire a cercului literar al școlii cu scriitorul Vasile Rebreanu. Ultima ședință este rezervată noutăților literare din perioada parcursă.

Ne-am și gîndit la obiectivul de bază al activității cercului literar în anul viitor: Mijloace de compoziție, limbă și stil în opera literară.

Cercul literar poate deveni o activitate atractivă chiar și în sistemul simplu, relatat de noi aici. Depinde doar de strădania profesorului de literatură, de dragostea sa de muncă și de spiritul lui de inițiativă.

Prof. ION D. POPESCU
Școala medie nr. 1 Brașov

Un bun exemplu

Cind tovarăsa profesoară Denisa Godini, de la Școala medie nr. 1, ne-a anunțat că lecția la care vom asista este „Curentul electric în gaze”, interesul nostru a crescut brusc. Într-adevăr, predarea acestei teme, înfățișată atât de incomplet în manual, prezintă un deosebit interes. Neajunsurile din manual decurg din faptul că, în scopul de a înlătura supraîncălzirea elevilor — scop just în sine — s-a renunțat tocmai la acea parte a temei în care se puneau bazele analizei fenomenului și, deci, bazele înțelegerii lui. Astfel, se vorbește despre ionizare, dar termenul nu este clar definit; fenomenul descărcării nu este tratat în evoluția lui; nu se pomeniște nimic des-

pre legea lui Ohm, despre curentul de saturație, ci se trece deodată la descărcarea disruptivă, care nu este însă nici ea bine explicată. Despre un fenomen atât de important ca molizarea nu se pomeniște nici un cuvânt. Apoi, descriind descărcarea autonomă — pe care în mod greșit o numește automată — manualul afirmă că, la o tensiune relativ mică, electronii nu pot căpăta energie cinetică suficient de mare din pricina ciocnirii cu moleculele de gaz. Dar nu ciocnirile sînt de vină în cazul acesta, deoarece tocmai ele produc desfacerea moleculei, ci drumul liber mijlociu insuficient de lung în raport cu tensiunea respectivă. Omițînd o serie de probleme

importante, manualul afectează în schimb prea mult spațiu paragrafului referitor la descărcări în gaze rarefiate.

Cum a rezolvat tovarăsa Godini dificultățile provenite din această situație? Ea și-a început lecția făcînd legătura cu cele învățate la electrostatică referitor la descărcarea electroscopului pe timp umed. Apoi a ridicat întrebarea dacă legea lui Ohm se aplică sau nu în cazul trecerii curentului prin gaze și a prezentat pe un grafic cele trei domenii de comportare distinctă a curentului. Explicînd clar principiul trecerii curentului prin gaze, definind molizarea, profesoara i-a condus pe elevi să ajungă ei înșiși la concluziile ce se impuneau.

La interpretarea curentului de saturație, o elevă a pus o întrebare foarte bine gândită: dacă toți ionii se află în mișcare, de unde mai apar ioni care întrețin curentul, fie chiar și la o intensitate constantă? Profesoara a dat un răspuns care i-a mulțumit pe elevi. Ea ar fi trebuit să sublinieze însă că pentru o intensitate constantă a agentului ionizator, se produce un număr constant de ioni pe unitatea de timp, de unde rezultă constanta curentului.

Trecînd la descărcările în gaze rarefiate, tov. Godini a explicat favorizarea lor în condiții de rarefiere prin creșterea drumului liber mijlociu.

La sfîrșitul acestei lecții con-

duce în modul cel mai viu, cu întrebări bine chibzuite și răspunsuri prompte și juste, s-au efectuat și cîteva experiențe. Din păcate, pe tuburile de descărcare nu era trecut gradul de rarefiere, astfel încît elevii să poată sesiza direct legătura dintre scăderea presiunii și forma și coloritul gazului. Nici instalația nu a funcționat bine, deoarece în toate tuburile descărcarea a avut un caracter asemănător.

Cu toate aceste defecțiuni de ordin tehnic lecția a constituit, în ansamblul ei, un bun exemplu de ceea ce poate realiza un profesor bun, care își cunoaște materia și nu se rezumă doar la folosirea manualului.

SIMION ȘTEFĂNESCU

Soluții eficiente

Lecțiile de lectură literară — fie că se ocupă de o schiță sau o nuvelă, de o operă lirică sau de una dramatică, cer profesorului în același timp să comunice cunoștințe precise, să asigure asimilarea conștientă și memorarea unor noțiuni, fenomene, date, definiții, dar și să cultive și să dezvolte capacitatea afectivă a elevilor, posibilitățile lor de a înțelege literatura, sensibilitatea lor.

Am asistat recent la o oră de lectură literară ținută de profesoara Eliza Otobicu la clasa a VI-a „E” a Școlii de 8 ani nr. 128 din București, urmărind anume modul cum este rezolvată practic, în cadrul unei singure lecții, această sarcină complexă. Atît tema lecției, cît și desfășurarea ei ne-au oferit destule elemente ilustrative. Acestea s-au conturat încă de la verificarea temei date acasă, cînd comentînd compunerile elevilor după tabloul din manual cu tema „Sobiețki și romîni”, profesoara a urmărit simultan cele două aspecte amintite. Discuțiile pe

marginea compunerilor au pus în primul rînd în evidență chipul cum au fost impresionați copiii de eroismul plăieșilor, admirația lor pentru vitejia și abnegația cu care aceștia au apărat cetatea, măsura în care, depășind cadrul tabloului, ei au reușit să-și îmbogățească lucrările apelînd la cunoștințe de istorie.

Dar profesoara nu s-a limitat doar la atît. Ea a urmărit, prin același mijloc, și cultivarea deprinderii elevilor de a-și expune ideile în baza unui plan logic, judicios alcătuit, dezvoltarea capacității lor de a se exprima corect și curgător. De aceea le-a cerut să schițeze pe scurte punctele principale pe care s-au bazat în elaborarea compunerilor, a făcut observații cu privire la calitatea stilistică a acestora, la măsura în care ele au tradus sau nu cu fidelitate sugestiile ilustrației.

Grija pentru îmbinarea celor două aspecte, vizibilă încă din prima parte a orei, s-a conturat cu deosebire atunci cînd s-a trecut la lecția nouă — analiza unei

creații lirice, mai precis a poeziei „La mijloc de codru...” de M. Eminescu. Tovarăsa Otobicu a început cu obișnuita „lectură expresivă”, reținută dar sensibil nuanțată, comunicînd astfel din capul locului intact întreg potențialul emoțional al versurilor. Se spune că poezia, la fel ca muzica, își realizează pe deplin bogăția de valanțe estetice numai după audieri repetate. De aceea ni se pare foarte potrivit faptul că lectura a fost preluată imediat și de către elevi. Dacă s-ar fi trecut direct la analiza — destul de dificilă pentru vîrsta copiilor de clasa a VI-a — a problemelor de tehnică a versificației, farmecul creației eminesciene s-ar fi topit, fără îndoială, sub povara articulației în silabe, a enumerării și catalogării acestora după accente, a corespondențelor de ritm și rimă etc. Înainte de a ajunge însă la acest capitol mai arid, profesoara a purtat cu elevii ei o conversație degajată, la nivelul înțelegerii lor, despre modul în care se reflectă în versurile poe-

tului frumusețea naturii, despre sentimentele pe care le trezesc ele etc. S-a creat astfel drumul firesc pentru relevarea elementelor care urmau să folosească analizei.

Gradînd judicios aceste elemente, profesoara a ajuns astfel treptat, ca la o consecință logică, la expunerea definiției rimei. Și, pentru că oricîte precauții am lua, analiza pur didactică poate primejdui sesizarea valorilor artistice, profesoara a reluat în finalul lecției lectura integrală a poeziei care, date fiind noile cunoștințe acumulate, prezenta de data aceasta pentru elevi sensuri noi, mai profunde.

Observațiile prilejuite de lecția la care ne-am referit arată o dată mai mult că problemele cele mai dificile ale predării își pot găsi soluții eficiente atunci cînd profesorul utilizează cu pricepere pedagogică modalitățile și procedeele de predare adecvate.

VALERIA MANOLIU

Scopul a fost atins?

În planul calendaristic, profesoara a rezervat lecției „Une vîsite à l'aéroport” (clasa a VII-a), trei ore: una pentru citirea și traducerea textului și pentru învățarea cuvintelor noi, alta pentru predarea cunoștințelor privind numeralele cardinale dintre 100 și 100 000 și adjectivele interrogative și alta pentru consolidarea cunoștințelor și priceperilor.

Ora de consolidare, la care am asistat, a început prin ascultarea pentru notare a doi elevi. Examinarea a constat în citirea și traducerea integrală a textului și dintr-o scurtă conversație în limba franceză, bazată pe întrebări. După notarea elevilor examinați profesoara a anunțat o dictare din textul învățat; apoi fragmentul a mai fost dictat o dată, pentru a fi scris corect la tablă și pentru ca elevii să îndrepte în caietele lor greșelile făcute. Lecția s-a terminat cu un scurt exercițiu de traducere în limba

franceză a citorva numerale cardinale și prin anunțarea temei de scris acasă: să se copieze „dictarea din clasă”.

În ansamblu, atenția profesoarei s-a îndreptat aproape exclusiv spre consolidarea cunoștințelor și priceperilor privind pronunția, citirea și scrierea corectă în limba franceză. În acest scop ea a corijtat greșelile elevilor, insistînd ca ei să repete cuvintele, expresiile, propozițiile în formularea lor justă. Am reținut și grija de a vorbi cît mai mult în limba franceză, de a folosi traducerea numai la nevoie și a-i determina astfel pe elevi la eforturi pentru a-și activa vocabularul.

Și totuși, ora la care ne referim ne-a lăsat o anumită nemulțumire. Cauza: ea nu a vădit o foarte judicioasă reflectare prealabilă asupra conținutului predării. De aceea a fost destul de puțin eficientă, și-a atins numai în parte scopul.

În primul rînd, se cerea ca profesoara să fi stabilit dinainte, mai precis, cunoștințele și priceperile ce trebuiau consolidate. Pentru că, în cazul acestei lecții, programa nu prevede numai deprinderi de citire corectă, de traducere și scriere după dictare, ci și o seamă de cunoștințe de gramatică. Desigur, nu era cazul să se ceară definiții și reguli învățate pe dinafară cu privire la materialul gramatical al lecției — numeralele cardinale și adjectivele interrogative. Dar conversația pe marginea textului din carte (care de altfel a fost improvizată, nu pregătită atent) putea să-i pună pe elevi în situația de a folosi în condiții noi cunoștințele respective de gramatică, să prilejuiască explicarea rolului acestora, a sensului, a utilizărilor lor.

De multe ori elevii au greșit la lectura lecției sau la scrierea după dictare. Dar aproape de fiecare dată profesoara s-a mulțumit doar să-i corecteze ea însăși

și să le ceară a repeta corect. Era însă mult mai bine să-i fi solicitat pe ei să îndrepte greșelile, să explice în ce au constat acestea, ajutîndu-i doar atunci cînd nu puteau ieși din încurcătură. Apoi, au rămas greșeli necorectate și necomentate și în citirea textului, și în cele scrise la tablă. Iar întrebările care s-au pus aproape că nu au solicitat alte răspunsuri decît „da” sau „nu” (As-tu jamais vu un aéroport?; As-tu déjà voyagé en avion? etc.).

Și tema pentru acasă a vădit o insuficiență pregătire a lecției. Este adevărat, copierea „dictării din clasă” se va putea face fără greșeli, căci elevii vor deschide pur și simplu cartea și vor transcrie după ea fragmentul. Dar ajută o astfel de transcriere la consolidarea cunoștințelor? Desigur că nu. Este drept, profesoara le-a recomandat să nu copieze mecanic, să se gîndească de fiecare dată de ce un substan-

tiv este la singular, un altul la plural etc. Dar aceasta nu reprezintă nicidecum o garanție a unei activități temeinice. Tema pentru acasă ar fi trebuit să-i supună pe elevi la efort intelectual, să prezinte un anumit grad de dificultate și, neapărat, să ceară un aport original din partea elevilor.

Consolidarea cunoștințelor nu trebuie înțeleasă în mod îngust ca repetare a aceleiași lecții pînă se știe pe dinafară. Ea cere să-i punem pe elevi în situația să aplice cunoștințele căpătate, să le folosească în situații noi, să explice și să justifice pentru ce un lucru este așa și nu altfel. Nu numai tema pentru acasă, dar întregul conținut al lecției despre care este vorba trebuia să se bazeze pe un material mult mai bogat, mai judicios selecționat, căci numai în asemenea condiții scopul ei putea fi cu adevărat atins.

ION PETREANU

Exigențe paralele

Calitatea unei lecții nu se poate aprecia după un singur criteriu, după cum nici calitatea predării nu se poate aprecia după o singură lecție. De aceea, în cele ce urmează nu vom da o apreciere în ansamblu a lecției de psihologie la care am asistat în clasa a XI-a „A” a Școlii medii „Spiru Haret”, ci vom împărtăși doar cîteva reflecții pe care ni le-a sugerat.

Lecția a tratat o problemă destul de dificilă, a cărei aprofundare necesită eforturi intelectuale chiar și din partea elevilor ultimei clase — și anume, operațiile gîndirii. Pe deplin stăpîn pe materia predată, cunoscînd-o în adîncime, profesorul a putut să rezolve cu ușurință dificultățile ivite în predarea ei. Meritul său prin-

cipal a constat în folosirea unui mare număr de exemple, cu ajutorul cărora a lămurit — antrenîndu-i pe elevi într-o participare activă la lecție — operațiile gîndirii. Ei au înțeles astfel ce sînt analiza și sinteza, cum se ajunge la abstracționări și generalizări, au parcurs ei înșiși, în mod conștient, drumul care duce la formarea noțiunilor.

Este însă surprinzător faptul că, în asemenea condiții, elevii au o exprimare rudimentară. Majoritatea celor întrebați au dat răspunsuri exacte, dar simpliste, care au despuat parcă psihologia de bogăția ei de idei, lăsîndu-i doar scheletul. Și aceasta s-a întîmplat nu numai atunci cînd au fost solicitați să participe la ex-

punerea temei noi, ci și în răspunsurile date la începutul orei, cînd s-au trecut în revistă noțiunile însușite anterior în legătură cu treapta senzorială a cunoașterii. Fiind vorba de elevi mari, care se pregătesc pentru examenul de maturitate, ar fi trebuit să li se ceară răspunsuri mai substanțiale, mai adîncite, exprimate într-o formă corespunzătoare.

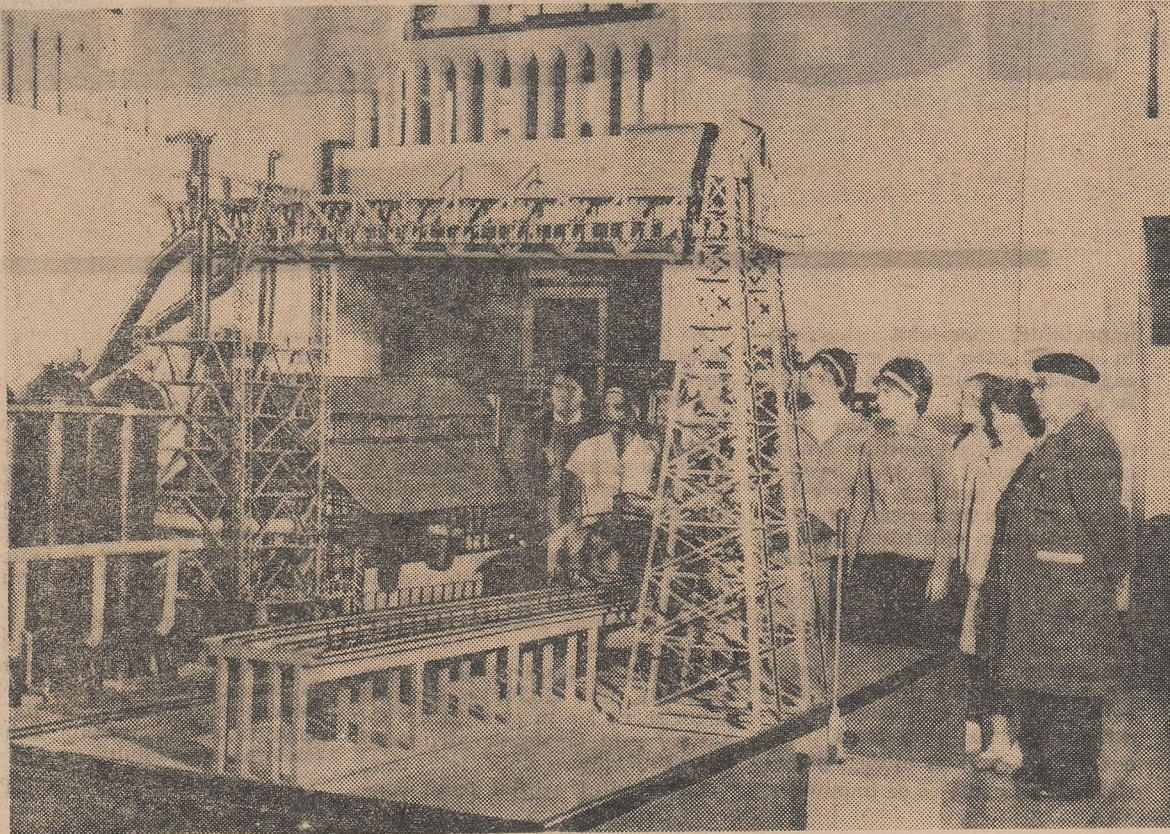
Profesorul a fost exigent față de sine însuși în pregătirea lecției. Acest lucru s-a dovedit în siguranța expunerii, în exemplele multiple culese din cele mai variate discipline, în ușurința cu care i-a condus pe elevi pe acest teren dificil, care este gîndirea și operațiile ei. El ar trebui să dovedească însă aceeași exigență și

față de elevi, față de modul în care se exprimă ei, față de posibilitățile lor de a-și prezenta cunoștințele mai ample.

În întrecerea cu arătătoarele ceasornicului, în străduința de a spune tot ce e prevăzut în programă chiar și în cadrul unei singure ore pe săptămînă, se întîmplă uneori să trecem pe planul al doilea o asemenea cerință importantă. Va fi mai ușor, desigur, cînd se va trece la noul plan de învățămînt, cînd în clasa a XII-a psihologia va avea singură o oră pe săptămînă, iar logica va fi obiect de studiu separat.

RODICA ANDREI

Magnetofonul la lecția tehnică

Elevi în vizită la Muzeul tehnic din Capitală

Aspecte actuale în predare

Disciplina „Organizarea și planificarea întreprinderilor industriale socialiste” ocupă un loc de frunte în procesul de învățămînt din școlile profesionale și tehnice, datorită atât importanței teoretice a cunoștințelor pe care le include cât și, mai ales, însemnătății deosebite pe care o are aplicarea lor practică în activitatea din întreprinderi. S-a evidențiat faptul că, prin însușirea temeinică a acestor cunoștințe, absolvenții școlilor profesionale și tehnice își sporesc contribuția la creșterea nemijlocită a productivității muncii, la reducerea cheltuielilor de fabricație, la îmbogățirea sortimentelor întreprinderii, precum și la respectarea parametrilor calitativi indicați prin planul tehnic.

Documentându-se tot mai amplu și folosind larg experiența practică din propria lor activitate profesională, cadrele didactice de specialitate au reușit în bună măsură să ridice nivelul calitativ al predării noțiunilor de organizare și planificare. La îmbunătățirea studiului acestei discipline au contribuit și o serie de consfătuiri organizate de Ministerul învățămîntului și de alte ministere tutelare de școli. În cadrul acestor consfătuiri s-a analizat conținutul predării cunoștințelor despre organizarea și planificarea întreprinderilor în funcție de obiectivele practice ale pregătirii economice a viitorilor muncitori calificați, tehnicieni și maiștri, precum și metoda predării acestor cunoștințe, legătura lor cu studiul altor obiecte de tehnologie generală și specială și cu studiul bazelor marxism-leninismului.

Analizele efectuate în ultimul timp au dovedit că este judicioasă predarea noțiunilor privind organizarea și planificarea întreprinderilor industriale în anul III al școlilor profesionale, după ce elevii au parcurs o serie de obiecte de specialitate legate de specificul meseriei pentru care se pregătesc și au efectuat un an de practică în producție. De asemenea, succesiunea predării acestor noțiuni — începînd cu probleme de organizare a întreprinderilor și a locului de muncă, trecînd la utilizarea timpului de lucru, la diverse forme și metode avansate de muncă și terminînd cu planificarea activității întreprinderilor și cu cunoștințe referitoare la normare și salarizare — asigură, în condițiile desfășurării unei activități didactice eficiente, o temeinică pregătire a cadrelor care vor intra în producție.

S-a constatat însă, în același timp, că atât în manualele de organizare și planificare, cât și în predarea acestei discipline există tendința de a se prezenta problemele în general, fără a se pune pe primul plan specificul ramurii de producție pentru care sînt pregătiți viitorii muncitori, tehnicieni și maiștri. Un exemplu concludent în acest sens îl constituie manualul „Organizarea și planificarea producției în întreprinderile constructoare de mașini și producătoare de energie electrică”, pentru școli profesionale. În acest manual se acordă un spațiu foarte amplu enumerării ramurilor economiei naționale, definirii întreprinderilor industriale socialiste, unor teorii în legătură cu structura procesului de producție, se dau chiar și scheme de organizare a întreprinderilor. Lipsesc însă tocmai ceea ce interesează în cel mai înalt grad predarea — și anume organizarea atelierului sau sectorului de muncă în care se efectuează lucrările de construcții de mașini, de electro-tehnică, de electro-energetică etc. De asemenea, documentele de evidență primară sînt prezentate pur teoretic. Este nesatisfăcător și modul cum sînt expuse problemele de salarizare sau de normare a muncii, care nu sînt axate pe specificul întreprinderilor unde își fac practica elevii și unde vor lucra ei după absolvirea școlii.

Unele cadre didactice de specialitate, cum sînt cele de la Grupul școlar minier din Petroșani, de la Grupul școlar energetic din Cîmpina etc., dîndu-și

seama de aceste lipsuri ale manualelor, caută să le remedieze, prezentînd elevilor aspecte legate de practica de producție specifică sectorului de activitate în care vor fi încadrați în viitorul apropiat. Ei utilizează în acest scop și o serie de materiale didactice adecvate — diagrame cu date reale, scheme analitice, documente de evidență primară de la întreprinderile unde elevii efectuează practica în producție. Se impune pentru îmbunătățirea predării în toate școlile, pe lângă revizuirea manualelor, și desfășurarea unei ample acțiuni de popularizare a experienței înaintate de care dispun cadrele didactice la care ne-am referit mai sus.

În același timp, cadrele didactice de specialitate trebuie îndrumate spre utilizarea judicioasă a unor materiale didactice cât mai adecvate. Acestea pot fi grafice simple și scheme de organizare și de structură a întreprinderilor, panouri cu imagini fotografice ilustrînd organizarea model a diferitelor locuri de muncă în timpul efectuării anumitor operații, scheme ale fluxului tehnologic, machete ale unor documente de evidență primară cu care lucrează curent muncitorii, tehnicienii sau maiștrii. Asemenea materiale, a căror procurare sau execuție nu este deloc dificilă, ușurează înțelegerea specificului economic al activității întreprinderilor, permițînd realizarea unei eficacități sporite în predarea cunoștințelor referitoare la organizarea tehnico-economică a unităților industriale.

Foarte important este ca profesorii de specialitate să urmărească regulat cum aplică elevii în practică cunoștințele predate la orele de curs. Este bine ca ei să participe în acest scop la aplicațiile practice efectuate de elevi, urmînd ca la lecțiile ulterioare să corecteze deficiențele relevate și să aprofundeze unele probleme care au o pondere deosebită în întreprinderea respectivă. Așa s-a procedat de pildă la Grupul școlar energetic din Cîmpina, la lecțiile referitoare la organizarea locului de muncă, la metodele avansate de muncă, la utilizarea timpului de lucru etc.

Sîntem de părere că o discuție mai amplă în legătură cu predarea disciplinei „Organizarea și planificarea întreprinderilor industriale socialiste” ar putea contribui nu numai la îmbunătățirea conținutului și metodelor predării ei, ci și la elaborarea unor manuale corespunzătoare.

Ing. P. RĂDULESCU și economist I. TEICH
din Ministerul Minelor și Energiei Electrice

Laboratorul de cercetări psiho-pedagogice

La centrul școlar agricol din Dragomirești-Vale a luat ființă, pe baza unui contract încheiat de Consiliul Superior al Agriculturii cu Institutul de psihologie al Academiei R. P. Romîne, primul laborator de psihologie din învățămîntul nostru agricol.

Laboratorul este menit să găsească cele mai eficiente metode pentru înarmarea elevilor cu deprinderi complexe de conducere a mașinilor agricole, să contribuie la crearea tuturor condițiilor de formare a sentimente-

lor de responsabilitate, datorie, simț colectiv, a spiritului organizatoric etc. la tinerii care sînt pregătiți pentru munca în sectorul agricol.

În legătură cu aceste probleme în cadrul laboratorului se vor studia în decursul anului școlar 1964—1965 diferite aspecte ale psihologiei învățării și se vor elabora o serie de îndrumări metodice privind îmbunătățirea procesului instructiv-educativ în cadrul diferitelor discipline, cu un accent deosebit asupra problemelor de predare modernă cu ajuto-

rul filmului, televizorului, magnetofonului. Se vor studia, de asemenea, aspecte ale orientării, pregătirii și perfecționării profesionale pentru activitățile agricole ce se efectuează cu mijloace mecanizate, precum și posibilitățile de adîncire a cunoașterii aptitudinilor generale și speciale ale fiecărui elev în vederea îmbunătățirii procesului de instruire și de educație. Un sector important al studiilor experimentale efectuate în laborator va viza însușirea deprinderilor de manevrare a mași-

tive, de importanță tehnică deosebită.

Posibilitățile de utilizare a acestui fel de imprimări pe bandă de magnetofon este deosebit de amplă. De pildă se pot înregistra și transmite în cadrul lecțiilor zgomotele specifice mașinilor cu combustie internă, motoarelor industriale, automobilelor, avioanelor aflate în fază de exploatare, vibrațiile și zgomotele specifice unor turbine descentrate sau defectuos conduse, ale unor baterii de cazane sau ale unei supape de siguranță. Cît de mult ar putea crește eficiența practică a lecțiilor despre funcționarea motoarelor, bunăoară, dacă expunerea și demonstrațiile ar fi însoțite de prezentarea pe cale auditivă a funcționării unui motor în patru timpi în mers normal și apoi, pe rînd, a diferitelor defecte cauzate de sistemul de aprîndere, de supape defecte, de joc în lagăre uzate, sparte sau topite, de un rulment spart, de bolt, de bielă, tacheți dereglați, bătăi în cutia de viteze, de explozii provocate de o proastă carburajie, de ambreiaj defect etc. În același fel, într-o lecție despre exploatarea motoarelor Diesel pot fi puse în evidență diferite deficiențe cauzate de pompa de injecție, de aprîndere sau rateuri. În predarea lecțiilor de electro-tehnică poate fi utilizată cu deosebire eficiența înregistrarea pe bandă de magnetofon a unor manifestări sonore și zgomote specifice cum sînt, de pildă, cele produse de un motor electric trifazic care, dintr-o cauză oarecare, a rămas doar în două faze, de transformatoarele și inductanțele electrice atunci cînd tolele acestora nu sînt bine presate.

Același lucru cu privire la manevrarea unor mașini și agregate în telecomunicații, a semnalelor ce se succed intermitent în navigația aeriană, a semnalelor de avertizare, de alarmă și de pericol în circulația feroviară.

Se știe că, în medicină, înregistrările pe bandă de magnetofon folosesc la familiarizarea specialiștilor cu diferite stări fiziologice, ca cele ale pulsului, respirației, cordului etc. Totuși, în majoritatea școlilor tehnice sanitare magnetofonul este încă insuficient utilizat pe această linie.

Cu multă eficiență s-ar putea utiliza magnetofonul și în zootehnie, pentru prezentarea pe cale sonoră a unor manifestări specifice animalelor în situații speciale, a bizuilului albinelor în timpul roitului.

Toate aceste exemple dovedesc, credem, cît de mult ar avea de cîștigat procesul de învățămînt din școlile profesionale și tehnice prin folosirea mai amplă a înregistrărilor magnetice în cadrul lecțiilor teoretice sau al demonstrațiilor.

Ing. ION TEODOSESCU
Grupul școlar de energie electrică din București

În casele de copii și casele copilului

De curind, în cadrul unui schimb de experiență care a avut loc la Sibiu, personalul didactic și medical care lucrează în casele copilului și în casele de copii preșcolari și școlari a discutat pe larg o serie de probleme importante legate de educarea copiilor pe care îi adăpostesc instituțiile respective. La acest schimb de experiență, organizat de Ministerul Învățămîntului în colaborare cu Ministerul Sănătății prin I.P.C.D. București, au participat 180 de cadre didactice și medicale — directori de case de copii și de școli, directori ai caselor copilului, inspectori regionali și educatori care conduc cercuri pedagogice și comisii metodice. Pe ordinea de zi s-au aflat probleme referitoare la dezvoltarea vorbirii copiilor, la crearea unui climat de familie socialistă în casele copilului și în casele de copii, la folosirea judicioasă a timpului liber al copiilor.

Discuțiile au scos la iveală numeroase rezultate pozitive obținute în procesul dezvoltării vorbirii copiilor. Reprezentanții Casei Copilului nr. 1 din București, de pildă, au demonstrat, pe baza unui material bine analizat și a unor cifre comparative din anii 1955—1964, progresele dobândite în educarea copiilor de la naștere pînă la vîrsta de trei ani. Ei au scos în evidență importanța deosebită a dezvoltării vorbirii la vîrsta mică (pînă la 1 an și 2 luni) cînd pașii mici, realizați zi cu zi, în înțelegerea și pronunțarea sunetelor, a silabelor și a primelor cuvinte, cu sprijinul permanent al personalului educativ și medical, au o pondere covârșitoare cu repercusiuni nu numai asupra următoarelor subperioade de vîrstă antepreșcolară (1 an și 2 luni—2 ani, 2—3 ani), dar și asupra dezvoltării în casa de copii preșcolari și școlari. Referențele caselor de copii preșcolari din Sibiu și Tg. Secuiesc și referatul Casei de copii școlari din Piatra Neamț au analizat cu seriozitate urmările modului cum s-a muncit în perioadele și subperioadele anterioare, subliniind că aceste urmări devin foarte vizibile în clasa I, la însușirea citit-scrisului — primul pas greu în viața copilului — repercutîndu-se și mai tîrziu, în rezultatele obținute la studiul tuturor obiectelor. Astfel, la actuala clasă a III-a de la Casa de copii din Piatra Neamț, care a avut din clasa I un învățător și un educator cu bună pregătire și continuitate în muncă, se înregistrează un procent de 64 la sută elevi în progres, 28 la sută elevi care se mențin la același nivel și 8 la sută elevi în regres. Rezultate bune au și alte clase la care s-a lucrat temeinic încă din clasa I: de exemplu, clasa a VI-a A, unde progresele înregistrate de elevi reprezintă 48 la sută, iar regresele 16 la sută. Menționăm că în casele de copii vin mereu elevi noi, de foarte multe ori în tot cursul anului și chiar spre sfîrșitul lui, și că acești copii au adesea intreruperi de școlarizare sau stagnări din cauza schimbării condițiilor de viață, ceea ce implică o muncă deosebit de grea din partea cadrelor didactice pentru recuperarea lacunelor. Cu toate aceste condiții în numeroase locuri există o promovabilitate de 100 la sută. Așa stau lucrurile, de exemplu, la mai multe grupe de la casele de copii din Prundul Bîrgăului, din Pitești, din Cristur, Buzău, Beiuș, Curtea de Argeș, București etc. La Ploiești, un singur elev din toată casa de copii nu a obținut note de trecere.

Nu întîlnim însă pretutindeni, din păcate, aceeași situație. În cadrul schimbului de experiență s-a vorbit, de exemplu, despre o clasă a VI-a unde rămînerea în urmă s-a acumulat an de an și a început încă în clasa I, cînd învățătorul și educatorul nu au lucrat pe baze științifice, nu au folosit metoda fonetică analitic-sintetică și nu s-au preocupat de înlăturarea curențelor din perioadele anterioare de vîrstă. O influență negativă au avut asupra evoluției acestei clase și alți factori: moștenirea grea de la casele de copii preșcolari, schimbarea frecventă a învățătorilor și

educatorilor, exigența scăzută pe parcurs.

Uneori, insuccesele copiilor au dus la măsuri greșite. Casa de copii cu școală ajutătoare de la Turnu Roșu a criticat pe bună dreptate tendința unor directori care au întocmit cu multă ușurință formele de trimitere a unor copii cu situația școlară sub limită sau turbulenți la școlile ajutătoare, fără să analizeze multilateral cauzele insucceselor și fără să încerce în prealabil remedierea acestora printr-un ajutor individual, diferențiat, menținut pînă cînd copilul rămas în urmă îi ajunge pe ceilalți.

Această pripeală de a caracteriza negativ copiii fără a înțelege cauzele stagnării sau tulburărilor de comportament se observă și în verigile anterioare. De exemplu, reprezentanții Casei Copilului nr. 1 din București, ai caselor copilului din Tg.-Mureș și P. Neamț au arătat că acest fenomen nesănătos a fost observat și la nivelul vîrstei antepreșcolare, în unele locuri manifestîndu-se tendința de a clasifica în rîndul encefalopațiilor copii care prezentau întîrzieri în dezvoltarea psiho-motorie sau stereotipii ce păreau bizare celor din jur, deși acestea nu erau determinate, în majoritate covârșitoare, de deficiențe ale constituției somatice, ci de carențe în activitatea educativă: mînuirea celor mici ca pe niște pachetele în timpul îngrijirii medicale, creșterea copiilor în singurătate, faptul că nu li se vorbește suficient, că nu li se corectează pronunția, că nu există suficientă grijă pentru ca vocabularul pasiv de cuvinte înțelese să devină activ, că nu se precizează înțelesul cuvintelor. Copiii nu sînt învățați cu suficiență stăruință să se exprime în propoziții și nu se caută totdeauna soluții adecvate de contracarare a unor deficiențe, de exemplu a stagnării care se resimte în viața lor de cite ori, trecînd de la o grupă de vîrstă la alta, intră în grija unor educatori necunoscuți de ei și, mai ales, pentru care ei înșiși sînt niște necunoscuți. S-a arătat de asemenea că întîrzierile în dezvoltarea vorbirii se observă mai ales la grupa mijlocie (1 an și 2 luni — 2 ani), îndeosebi acolo unde există insuficient personal educativ.

Pentru prevenirea unor asemenea lipsuri, majoritatea caselor copilului, a caselor de copii preșcolari și școlari au folosit metode care au dus la rezultate dintre cele mai bune. Încegîndu-și treptat colectivul, aceste case au dus temporar o muncă diferențiată cu fiecare copil care a avut nevoie de metode specifice. În practica lor modestă se pot depista unele principii actuale de mare circulație — de exemplu, cele în legătură cu programarea sau cu folosirea mijloacelor audio-vizuale moderne. Astfel, la Buzău și în alte locuri s-au realizat recuperări de cazuri grele pe baza unor programe alcătuite din pași foarte mici. În momentul de față, colectivul Casei de copii preșcolari din Sibiu lucrează pe baza unor asemenea pași mici cu fetița Mariana, în vîrstă de trei ani, considerată un timp mută. Metodele de lucru sînt adaptate la ritmul propriu al copiilor, combătîndu-se tendința unor educatori de a reedita

lecțiile sau de a impune în grupele mai mici un ritm colectiv în efectuarea temelor și a altor activități. De asemenea, la dezvoltarea vorbirii copiilor contribuie faptul că se duce cu ei o muncă susținută de formare a posibilităților de autocontrol, că li se sădește încrederea în forțele lor proprii.

Nu întîmplător problema dezvoltării vorbirii copiilor a fost strîns legată, în cadrul discuțiilor, de aceea a creării unui climat de familie socialistă. Atmosfera afectuoasă, de înțelegere și încredere reciprocă, de principalitate care caracterizează familia socialistă a început să-și facă loc în multe case de copii, cum sînt, de exemplu, cele din Rm. Vilcea, Cristur, Orlat etc. Aici colectivele pedagogice, administrative și de îngrijire desfășoară în adevăr o activitate asemănătoare cu aceea pe care o desfășoară părinții. Copiii sînt pregătiți cu grijă pentru a face față pașilor următori, „zonei dezvoltării apropiate”, așa cum procedează de fapt mama cînd netezește drumul copilului ei, cînd îi creează condiții de dezvoltare multilaterală.

În acest spirit lucrează cu competență, de exemplu, colectivul Casei de copii din Pitești. Referatul prezentat de acesta a oglindit multilateral munca lui, începînd de la grija de a asigura baza materială a casei ca într-o familie bine gospodărită, cu dragoste de frumos, și pînă la problemele de conținut ale educației intelectuale, morale, fizice și estetice a copiilor, de la pregătirea minuțioasă a fiecărui pedagog pînă la activitatea ce se desfășoară în rîndurile personalului administrativ și de îngrijire pentru a-l ajuta să înțeleagă problemele de educație și a realiza astfel unitatea de cerințe și acțiune în acest domeniu.

Casele de copii frunțase împletesc preocuparea pentru crearea atmosferei de cămin părintesc cu grija pentru folosirea judicioasă a timpului de către copii. Activități interesante s-au organizat de exemplu, pe această linie, la Casa de copii preșcolari din Cîsnădie, la casele de copii din Orlat, Boița, Sibiu etc. Problema de bază care se ridică aici este continuitatea, preocuparea zilnică pentru crearea climatului părintesc și pentru folosirea judicioasă a timpului.

Din desfășurarea schimbului de experiență de la Sibiu s-au desprins multe sarcini de viitor. A reieșit, în primul rînd, necesitatea intensificării muncii metodice a educatoarelor, a pregătirii pedagogice a personalului sanitar din casele copilului, a stabilirii unor relații mai strînse de colaborare între personalul medical și cel educativ. Se face simțită, de asemenea, nevoia unei colaborări mai sistematice între casele copilului, casele de copii preșcolari și casele de copii școlari.

Prilejuind discutarea la un nivel ridicat a unor probleme importante legate de educarea copiilor, schimbul de experiență de la Sibiu a fost de natură să ajute cadrelor didactice și medicale de specialitate să-și desfășoare mai bine munca viitoare.

IOANA IONESCU

Audiții muzicale pentru elevi

Discuțiile purtate în presă cu privire la educația estetică a tineretului școlar au fost urmate în multe din orașele țării de o serie de meritorii inițiative menite să ducă la un contact mai strîns al elevilor cu viața artistică, la crearea condițiilor necesare pentru înarmarea lor cu cunoștințele de bază necesare înțelegerii comorilor artei.

Am urmărit în lunile din urmă viața muzicală din citeva orașe. Peste tot este vizibilă dorința școlilor de a strînge legăturile cu Filarmonicile și teatrele muzicale, ca și dorința acestora de a sprijini procesul educației estetice din școală, de a crea noi contingente de auditori din rîndul elevilor.

Interesante sînt formele colaborării stabilite între școli și instituțiile muzicale. La Galați, Teatrul muzical a inițiat o stagiune specială pentru elevi, în care au fost cuprinse numeroase spectacole. La Botoșani și la Ploiești, planurile de activitate ale Filarmonicilor cuprind deplasări periodice ale orchestrei în școlile medii, unde sînt prezentate elevilor piese de largă popularitate din literatura muzicală clasică, romantică sau contemporană. Lectorii Filarmonicii prezintă înaintea concertelor, într-un scurt cuvînt introductiv, caracteristicile pieselor care vor fi audiate. La Botoșani, majoritatea profesorilor de muzică indică în prealabil elevilor o serie de lucrări de popularizare legate de piesele pe care urmează să le asculte.

La București, Filarmonica „George Enescu” a organizat în decursul ultimilor 4—5 stagioni suite speciale de concerte-lecții, special dedicate elevilor școlilor medii. Prelegerile ținute în cadrul acestor concerte-lecții sînt urmate de o bogată exemplificare, asigurată de obicei de unii dintre cei mai remarcabili soliști ai primei formații orchestrale a țării. Printre cele 10 concerte-lecții de acest gen, programate pentru actuala stagiune, cităm, în ordinea programărilor: „Clasicismul vienez”, „Creația beethoveniană”, „Romantismul în muzică”, „Muzica de operă”, „Școlile naționale”, „Muzica și poezia”, „Interpreți romîni peste hotare”.

Deosebit de interesantă ni se pare inițiativa comună a Filarmonicii brașovene „Gh. Dima” și a unor școli medii din Brașov, Predeal și Săcele. Pe baza unui plan de colaborare, stabilit de la începutul stagiunii, orchestra și unul din conferențieri Filarmonicii din Brașov vin în școli pentru a exemplifica temele studiate în cadrul lecțiilor de muzică. De curind, de pildă, a avut loc în cadrul cursului de istorie a muzicii din clasele superioare, lecția despre Mozart. Cu acest prilej, orchestra simfonică a Filarmonicii „Gh. Dima” s-a deplasat în școli, interpretînd una din cele mai reprezentative lucrări simfonice mozartiene — Simfonia opus 39. În prealabil, li s-au dat elevilor o serie de explicații teoretice despre trăsăturile

simfoniei mozartiene în general, despre modul de construcție al simfoniei programate, despre ideile ce stau la baza celor 4 mișcări ale opusului mozartian. Și — ceea ce este mai important — înainte de a fi interpretată piesa în întregul ei, au fost ascultate, rînd pe rînd, temele, motivele acesteia.

Filarmonica „Gh. Dima” a exemplificat, de asemenea, în școlile amintite, lecțiile referitoare la muzica programată și la legăturile dintre muzică și arta plastică, interpretînd suita lui Rimski-Korsakov, „Șeherezada” și suita pentru orchestră „Tablouri dintr-o expoziție” de Mussorgski — Ravel. Au avut loc, cu prilejul acestor concerte-lecții, substanțiale colocvii muzicale care, pe lângă faptul că au fixat cunoștințele dobîndite de elevi la lecții, i-au ajutat să înțeleagă unele piese muzicale de largă popularitate și le-au dat îndemnul să frecventeze sălile de concert.

Concerte educative de acest gen au fost inițiate și în multe alte localități ale țării.

Prin organizarea unor asemenea manifestări — chiar dacă în unele locuri ele mai au un oarecare caracter improvizat — procesul educației muzicale din școală a dobîndit o bază mai eficientă, vizibilă, în primul rînd, în numărul tot mai mare de elevi care poposesc în sălile de concert cu prilejul manifestațiilor săptămînale ale colectivelor simfonice.

Există în prezent condiții ca în toate școlile medii din orașele unde sînt filarmonici sau școli de muzică să fie permanentizate asemenea acțiuni, organizate conform unui plan concret, elaborat după judicioase criterii pedagogice. Audiții similare, menite să dezvoltate interesul elevilor pentru frumusețile muzicii și să-i ajute să le înțeleagă, se pot organiza însă și acolo unde nu există condițiile la care ne-am referit mai sus, prin alcătuirea unei discotecii cu imprimări ce pot fi găsite în orice magazin.

În linii generale, un asemenea ciclu de audiții — desfășurat pe clase — ar permite aprofundarea, pe baza analizei concrete a pieselor muzicale, a unor elemente de bază ale limbajului muzical, înțelegerea caracteristicilor fiecăreia dintre genurile și formele mai importante ale muzicii, explicarea în amănunțime a marilor etape ale istoriei muzicii, precum și audierea integrală a unor din cele mai reprezentative lucrări din creația muzicală universală și românească. Urmărind, de-a lungul anilor de școală, acest ciclu de audiții, elevii vor dobîndi o temeinică cultură muzicală, capacitatea de a discerne valorile artistice reale, dorința de a frecventa sala de concert.

În organizarea sistematică a acestor audiții profesorii de muzică pot găsi un larg sprijin la Uniunea Compozitorilor și filialele sale din provincie, la instituțiile și școlile de artă.

IOSIF SAVA

Din

de peste hotare

O comisie de profesori venezueleni a primit sarcina de a elabora noi programe de studiu pentru învățământul secundar. Aceste programe vor fi aplicate cu titlu experimental în cursul anului 1965, la nivelul ciclului secundar inferior, la câteva licee-pilot.

Fundația olandeză de televiziune școlară a organizat recent o serie de emisiuni pentru școlile elementare și complementare. Scopul acestor emisiuni este îmbogățirea și completarea cunoștințelor dobândite la lecții, prin ilustrarea unor aspecte mai anevoios de predat în clasă. Pentru primii doi ani sînt prevăzute 20 de programe.

Emisiunile televizate pentru elevii organizate pe grupe de vîrstă, se vor referi la noile cuceriri din domeniul științelor naturii, vor cuprinde lecții de limbi străine, informații sociale, precum și spectacole de teatru. După o perioadă de probă, în funcție de rezultatele programului experimental, numărul emisiunilor va fi sporit.

Pentru a asigura pregătirea cadrelor necesare industrializării progresive a țării, guvernul Ghanei a hotărît predarea în ultimele 4 clase elementare a următoarelor discipline: matematică elementară și noțiuni generale de știință, paralel cu lucrări practice de timplărie, fierărie, textile, desen tehnic, fabricarea cărămizilor etc. Un număr de institutori urmează, la seminarul organizat de colegiul universitar din Cape Coast, cursuri de inițiere în noul program de predare a științelor în școala elementară.

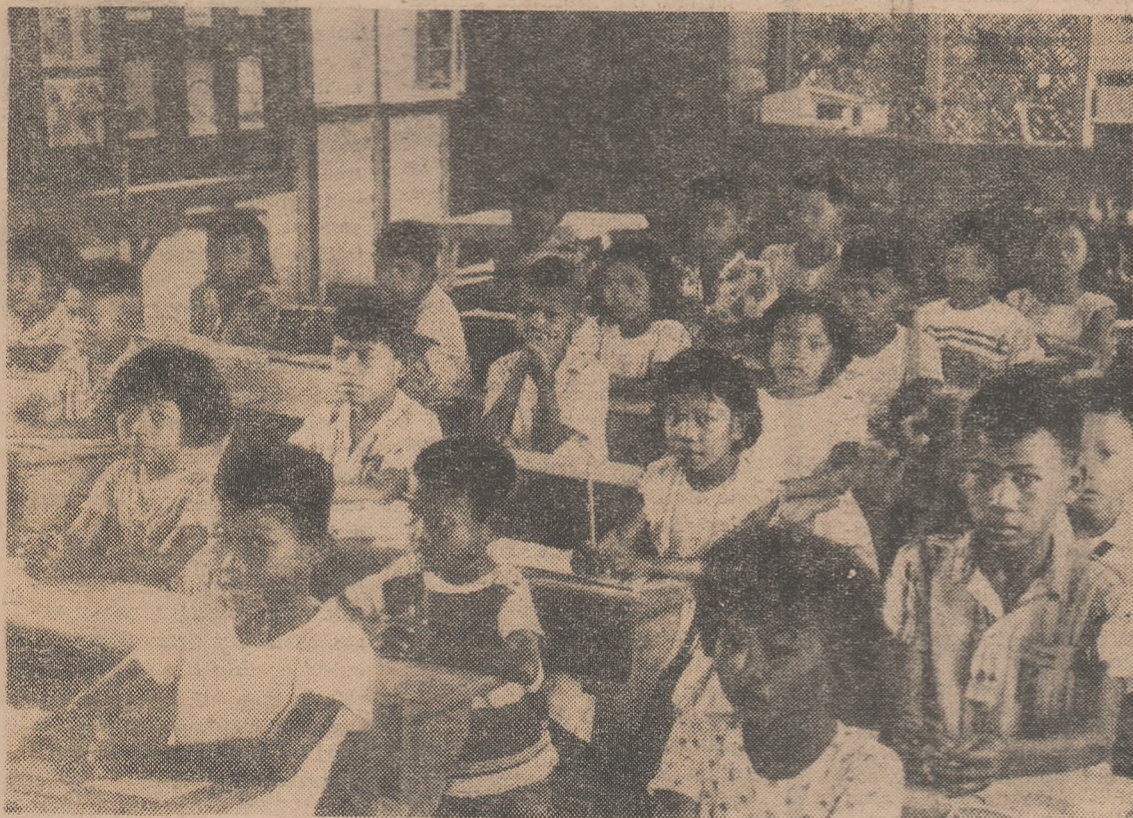
Printre lucrările pe teme pedagogice apărute în ultimul timp în U.R.S.S. se numără „Automatica și cibernetica în cercurile tinerilor fizicieni și tehnicieni” de D. M. Komski și I. S. Stolariov, „Despre programarea învățămîntului matematicii”, publicată în colecția „Prosvetzenie”, „Din experiența organizării raționale a lecției”, de A. V. Vorobieva, A. A. Filatova și K. I. Arliuk etc.

În Congo (Brazzaville) s-au creat în ultimii ani condiții tot mai bune pentru calificarea și perfecționarea profesională a învățătorilor. Astfel, Biroul pedagogic

central asigură prin corespondență, radio și publicații pedagogice documentația necesară studiului tinerilor care se pregătesc să dea examenul de admitere la Școala normală superioară din Brazzaville, iar pentru învățătorii în funcție se organizează cursuri de perfecționare în timpul vacanțelor școlare.

La sfîrșitul lunii decembrie 1964 a avut loc la Paris un colocviu asupra rolului educativ al muzeelor. La acest colocviu au participat 26 experți din 15 țări.

Obiectul principal al discuțiilor l-a constituit stabilirea sarcinilor educative ale muzeelor în învățămîntul public, în educația adulților și în organizarea activității extrașcolare. Experții au apreciat în unanimitate importanța creării unor rețele de muzee pedagogice și științifice pentru dezvoltarea învățămîntului public din toate țările, precum și necesitatea unor măsuri cu caracter propagandistic care să atragă marele public și în special tineretul în muzeele de artă.

O lecție la o școală din Manila (Filipine).

CONCURSURI

Institutul pedagogic de 3 ani din Pitești anunță scoaterea la concurs a postului de profesor, poziția 2 din statul de funcțiuni al Facultății de filologie, catedra de literatură română, disciplina Istoria literaturii române.

Cererile se vor înainta rectoratului Institutului pedagogic de 3 ani din Pitești, strada Gheorghe Doja nr. 41, în termen de o lună de la data publicării prezentului anunț, însoțite de următoarele acte: copie legalizată după actele de studii; lucrările științifice ale candidatului; certificat de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția (întreprinderea) la care își are funcția de bază, sau recomandarea șefu-

lui de catedră în cazul cînd candidatul funcționează în învățămîntul superior; certificatul de vechime în muncă, eliberat de unitatea în care lucrează; memoriu de activitate didactică și științifică, semnat de candidat.

Institutul de mine din Petroșani anunță scoaterea la concurs a postului de profesor, poziția 6, catedra de tehnică minieră generală, disciplina Economia, organizarea și planificarea întreprinderilor miniere.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor depune, în termen de o lună de la apariția prezentului anunț, la rectoratul institutului, o cerere însoțită de următoarele acte în dublu exemplar: co-

pie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau de conferențiar; lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografie.

Concursul va avea loc la Institutul de mine din Petroșani, Str. Institutului nr. 20.

Informații suplimentare se pot primi de la secretariatul institutului.

Corespondența

RIMNICU VILCEA

Cadrele didactice de la Școala medie „Nicolae Bălcescu” din Rimnicu Vilcea, acordă o deosebită atenție pregătirii lor pentru examenele de grad. După cum ne informează prof. Gh. Simeanu, pînă în prezent 8 profesori din școală au obținut gradul II.

În acest an sînt înscriși la examenele de grad 7 profesori, dintre care cinci pentru gradul II (la specialitățile chimie, matematică și limba română) iar doi pentru gradul I.

Conducerea școlii, sprijinită de organizația de partid și de grupa sindicală, acordă o atenție deosebită pregătirii cadrelor didactice în vederea susținerii examenelor de grad, conștient că acestea aduc o contribuție de seamă în pregătirea lor profesională, dîndu-le posibilitatea să aplice metode și mijloace variate în munca instructiv-educativă.

CONSTANȚA

De curînd, după cum ne informează prof. Doina Mihai, la Centrul școlar de meserii din Constanța a avut loc, în cadrul cercului pedagogic al personalului didactic din școlile profesionale și tehnice, o oră deschisă de dirigenție. Ora s-a desfășurat cu elevii anului II electricieni și a avut ca temă „Ce am învățat din spectacolele vizionate”. Discuția s-a referit la filmele „Străinul” și „Galapagos” și la piesa de teatru „Fiicele”, vizionate în comun de elevi. Interesul discuției a crescut prin faptul că la oră a fost invitată și actrița care a interpretat rolul Luizei Lipșa din piesa „Fiicele”. În cuvîntul său, aceasta a clarificat unele probleme care-i interesau în mod deosebit pe elevi și a dat detalii despre modul de pregătire a unei piese.

Apreciind calitățile orei de dirigenție la care au asistat, membrii cercului pedagogic au analizat-o în adîncime, reliefînd ceea ce li s-a părut esențial.

Concluziile discuțiilor purtate pe marginea orei deschise de dirigenție au subliniat necesitatea alegerii cu discernămint a temelor ce urmează să fie discutate cu elevii, astfel încît scopul lor educativ să se realizeze pe deplin.

BUCUREȘTI

După cum ne informează corespondentul nostru V. Teanu, cabinetul metodic al Școlii generale de 8 ani nr. 75 din cartierul Balta Albă, preocupat permanent de continua ridicare a nivelului profesional și de creșterea măiestriei pedagogice a colectivului didactic al școlii, a organizat zilele acestea o sesiune de referate.

Au fost prezentate cu acest prilej lucrări cu privire la importanța instructiv-educativă a excursiilor școlare, la metodele și procedeele folosirii mijloacelor audio-vizuale în predarea lecțiilor, la dezvoltarea gîndirii logice a elevilor în studiul gramaticii și la importanța citirii expresive și a analizei literare în predarea lecturilor literare.

Referatele au fost urmate de discuții ample, care au reflectat experiența personală a cadrelor didactice. În felul acesta inițiativa cabinetului metodic al școlii nr. 75 a contribuit la realizarea unui larg schimb de experiență între profesorii participanți.

BRAȘOV

Profesorul emerit Mihai Temian, director adjunct al grupului școlar „Steagul Roșu”, ne informează despre modul cum s-a organizat practica în producție a elevilor Școlii tehnice de învățămînt, pentru școlile tehnice de maiștri, care prevăd pentru anul I cîte 8 ore săptămînal de practică în producție.

Pentru buna organizare și desfășurare a practicii, ne scrie tov. Temian, s-a alcătuit un colectiv de îndrumare a acesteia, format din directorul de studii, profesori de specialitate, ingineri care lucrează în uzină etc. Acest colectiv a stabilit locurile de muncă din secțiile unde elevii își vor efectua practica și modul de rotire în cadrul lucrărilor. Astfel elevii repartizați la secțiile de turnătorie vor lucra în atelierul de miezuire, în cel de formare mecanică și în cel de elaborare, iar elevii repartizați în secția forjă vor executa lucrări la ciocanele cu autocompresie, la presele cu fricțiune, la ciocanele matrițoare și la maxiprese.

Pentru a asigura eficiența practicii, comisia efectuează un control săptămînal al modului cum lucrează elevii, cum își întocmesc schițele, cum rezolvă problemele pe care le întîlnesc zilnic, controlează caietele de practică și dă îndrumările necesare pentru buna desfășurare a întregii activități.

CAREI

Profesorul Valeriu Lobonțiu ne-a comunicat de curînd că, pentru continua îmbunătățire a procesului de predare și însușire a limbii române, a geografiei și istoriei patriei în școlile și secțiile cu limba de predare maghiară din Maramureș, secția de învățămînt a Sfatului popular regional a inițiat, la începutul acestui trimestru, consfătuiri ale tuturor profesorilor care predau aceste obiecte la școlile medii din regiune. Consfătuirea profesorilor de limba română s-a desfășurat în orașul Carei, iar cea a profesorilor de istorie și geografie în orașul Satu Mare.

Referatele prezentate la consfătuiri, care s-au bazat pe un bogat material documentar, selectat cu ocazia deplasărilor efectuate în școlile medii și școlile de 8 ani de către inspectorii metodiști de specialitate, ca și discuțiile purtate, au prilejuit desprinderea unor concluzii utile, de interes general. Astfel, s-a recomandat activarea frontului comun al cadrelor didactice din școală în scopul însușirii în cît mai bune condiții a limbii române de către elevi, s-au indicat numeroase metode și procedee menite să ajute la realizarea acestui scop ca de pildă îndrumarea permanentă, atență și selectivă a lecturii elevilor în limba română, aplicarea creatoare a cunoștințelor teoretice de gramatică în vorbirea curentă, controlul calitativ al temelor și compunerilor, viziunile colective de spectacole și audițiile de emisiuni în limba română, colaborarea dintre profesorii de specialitate și diriginții claselor etc.